

~~GEZONDE~~
**DE GEWONE
SCHOOLKANTINE**
Gezond, de normaalste zaak van de wereld.

Meer scholen aan de slag met een gezondere en duurzamere kantine

Aantal stijgt langzaam maar gestaag

Het Voedingscentrum stimuleert met het programma De Gezonde Schoolkantine v(s)o- en mbo-scholen om hun eetomgeving gezonder en duurzamer te maken. Aan de hand van de Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen kunnen scholen hun kantine en automaten stap voor stap gezonder en duurzamer maken. In deze richtlijn van het Voedingscentrum wordt ingezet op het veranderen van gedrag door aanpassingen in de omgeving. Zo kunnen jongeren makkelijker gezondere en duurzamere keuzes maken op school. De Adviseurs Eetomgevingen van het Voedingscentrum ondersteunen scholen daarbij.

Implementatie van De Gezonde Schoolkantine

In het schooljaar 2022-2023 hebben 691 schoollocaties de Ambitieverklaring 2021-2025 ondertekend. Met het tekenen van de Ambitieverklaring laten scholen zien dat zij zich de komende jaren (gaan) inzetten voor een gezondere en duurzamere eetomgeving op school aan de hand van de Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen.

eerlijk over eten

Voedingscentrum

Bij de start van het nieuwe schooljaar op 1 september 2023 waren in Nederland 1814 v(s)o en mbo-schoollocaties met een eet- en drinkaanbod. Van al deze schoollocaties is op dat moment **64,9%*** actief aan de slag met het gezonder en duurzamer maken van de schoolkantine. Dat zijn 1177 schoollocaties.

In onderstaande tabel zijn de v(s)o- en mbo-schoollocaties met een eet- en drinkaanbod ingedeeld op basis van de mate waarin zij werken met het programma De Gezonde Schoolkantine op 1 september 2023.

Fase van de schoollocatie met een eet- en drinkaanbod op 1 september 2023	Aantal (%) schoollocaties
School gaat richting / heeft een Schoolkantine Schaal schooljaar 2023/2024	929 (51,2%)
School is gestart met De Gezonde Schoolkantine	149 (8,2%)
School start binnenkort met De Gezonde Schoolkantine	156 (8,6%)
School vindt een gezondere en duurzamere schoolkantine belangrijk, maar is niet bezig met de Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen	190 (10,5%)
School is bezig met de Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen, maar heeft geen behoefte aan een Schoolkantine Schaal	131 (7,2%)
School is bekend met de Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen, maar vindt een gezondere en duurzamere schoolkantine niet belangrijk	81 (4,5%)
School is niet bekend met de Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen	178 (9,8%)
Totaal	1814 (100%)

* Dit percentage is opgebouwd uit de oranje gearceerde regels in de twee tabellen.

Borging van De Gezonde Schoolkantine

Veel scholen zijn al jaren bezig met het gezonder en duurzamer maken van hun eetomgeving. Wanneer een school voldoet aan niveau zilver of goud van de Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen kan de school bij het Voedingscentrum een Schoolkantine Schaal aanvragen. Deze schaal is één schooljaar geldig. Van alle v(s)o- en mbo-schoollocaties in Nederland met een eet- en drinkaanbod hebben 1057 schoollocaties ooit een Schoolkantine Schaal behaald.

Onderstaande tabel laat de borging van De Gezonde Schoolkantine zien op alle v(s)o- en mbo-schoollocaties met een eet- en drinkaanbod op 1 september 2023.

Borging van de Gezonde Schoolkantine	Definitie	Aantal schoollocaties	% schoollocaties
Geborgd	Schoolkantine Schaal behaald in schooljaar 2022/2023, en minimaal twee keer in de drie schooljaren hiervoor	135	7,4%
Licht geborgd	Schoolkantine Schaal behaald in schooljaar 2022/2023, en minimaal één keer in de twee schooljaren hiervoor	65	11,0%
Net geïmplementeerd	Voor het eerst een Schoolkantine Schaal behaald in schooljaar 2022/2023, jaren hiervoor nog nooit gewerkt aan een Gezonde Schoolkantine	31	1,7%
Alleen Ambitieverklaring ondertekend	Ambitieverklaring 2021-2025 getekend, maar nog nooit een Schoolkantine Schaal behaald	117	6,5%
In het verleden geïmplementeerd	Voor het laatst een Schoolkantine Schaal behaald in schooljaar 2021/2022, 2020/2021 of 2019/2020	278	15,3%
Ooit geïmplementeerd	Vóór schooljaar 2019/2020 een Schoolkantine Schaal behaald, alle jaren daarna nooit meer	414	22,7%
Nooit een Schoolkantine Schaal behaald	Nog nooit een Schoolkantine Schaal behaald en geen Ambitieverklaring ondertekend	628	34,6%
In het verleden ooit geïmplementeerd, maar nu geen eet- en drinkaanbod meer		11	0,6%
		Totaal*	1814
			100%

* Dit is het totaal aantal scholen in Nederland met een eet- en drinkaanbod. Daarnaast zijn er 291 scholen in Nederland die geen eten- en drinkaanbod hebben.

Zichtbaar effect van de COVID-pandemie op aantal Schoolkantine Schalen

In de vorige peiling tot en met 2019 hadden 963 van alle v(s)o- en mbo-schoollocaties met een eet- en drinkaanbod ooit een Schoolkantine Schaal behaald. Op 1 september 2023 was dit aantal 1057. Het totale aantal schoollocaties dat een Schoolkantine Schaal heeft behaald is dus toegenomen. Maar als we kijken naar het aantal behaalde Schoolkantine Schalen per schooljaar, dan is dat in de afgelopen jaren gedaald. In de periode 2016 t/m 2019 heeft 39% van de v(s)o- en mbo-schoollocaties met een eet- en drinkaanbod één of meerdere Schoolkantine Schalen behaald. In de periode 1 september 2020 tot 1 september 2023 is dat 26,1%.

Voor deze daling zijn verschillende oorzaken te bedenken, waarbij de COVID-pandemie waarschijnlijk de belangrijkste is geweest. Tijdens de pandemie waren veel kantines voor langere periode(s) gesloten, omdat scholen dicht waren. Daarnaast bracht de periode na de pandemie nieuwe uitdagingen met zich mee, waardoor de aandacht voor De Gezonde Schoolkantine niet altijd meer bovenaan stond. Denk aan uitdagingen als inflatie, personeelstekort, verminderde budgetten en verminderde verkrijgbaarheid van gezondere producten bij de groothandels. Daarnaast is het aantal Adviseurs Eetomgevingen in de laatste jaren afgenomen, waardoor er minder capaciteit was om scholen persoonlijke begeleiding te bieden. De combinatie van deze factoren heeft waarschijnlijk geleid tot een daling in het aantal behaalde Schoolkantine Schalen in de afgelopen jaren.

Meer weten

Wil je meer weten over het programma De Gezonde Schoolkantine en de implementatieondersteuning van de Adviseurs Eetomgevingen? Kijk dan op www.voedingscentrum.nl/gezondeschoolkantine.